

İlgili Kanun / Madde
2822 S.TSGLK/14

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2010/34472
Karar No. 2010/27861
Tarihi: 05.10.2010

- YETKİ TESPİTİNİN KAMU DÜZENİNDEN OLMASI
- MUVAZAA İDDASI

ÖZETİ 2822 sayılı Yasanın 15. maddesi gereği açılan yetki tespitine itiraz davaları kamu düzeni ile ilgili olduğundan mahkemece delillerin yargılamanın tüm safhalarında kendiliğinden toplanması ve değerlendirilmesi gerekir. Çoğunluk tespit tarihine yakın zamanda işyerinde çalışan işçi sayısındaki değişiklikler muvazaa olgusunun varlığını akla getirmektedir. Muvazaa hakkı ortadan kaldırılan bir sebep olduğu için işveren tarafından salt sendikanın yetkisini etkisiz bırakmak için muvazaalı şekilde işçi alınıp, işten çıkartılmadığının, işçilerin sendika üyeliklerinden istifaya zorlanıp zorlanmadığının mahkemece kendiliğinden nazara alınıp irdelenmesi gerekir

Davacı işverenin başvuru tarihinden kısa bir süre önce işe aldığı işçiler ile yetki sürecinde yapmış olduğu diğer işlemlerin davalı sendikanın tespite konu işyerinde yasal çoğunluğunu bertaraf etmeye yönelik olup, olmadığı araştırılıp incelendikten sonra ortaya çıkacak sonuca göre karar verilmesi gerekir iken eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmektedir.

DAVA: Davacı, Çalışma Genel Müdürlüğünün 28.10.2008 tarih ve 34511-50128 sayılı yetki tespiti yazısına itirazlarının kabulü ile şirkete ait işyerinde çalışan

sendikalı işçi sayısının tespiti ve davalı sendikanın yetki tespiti için gerekli çoğunluğa sahip olmadığının tespiti ile sendikanın yetki tespiti isteminin reddine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davanın reddine karar vermiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hâkimi Ö.F.Tüfek tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı vekili, davalı sendikanın 07.10.2008 tarihi itibari ile yaptığı yetki başvurusu üzerine davalı bakanlıkça işyerinde çalışan işçi sayısının 263, davalı sendikaya üye işçi sayısının 160 olduğu belirtilerek yetki tespiti yapıldığım, ancak yetki başvuru tarihi itibari ile işyerinde 292 işçinin çalıştığı ve bunlardan 106 tanesinin sendika üyesi olduğunu, davalı sendikaca başvuru tarihinden bir ay ve öncesinde sendika üyeliğinden istifa edenlerle, emekliye ayrılanların kayıtlara geçirilmeyerek usulsüz işlem yapıldığını, üye sayısının gerçeğe aykırı olarak fazla gösterilerek bakanlığın yanıltıldığını, kayıtlara göre davalı sendikanın çoğunluğa sahip olmadığını, belirterek çalışma genel müdürlüğünün 28/10/2008 tarihli yetki tespiti yazısına itirazlarının kabulü ile sendikanın yetki tespiti için gerekli çoğunluğa sahip olmadığının tespitine karar verilmesini talep etmiştir

Davalı bakanlık vekili cevap dilekçesinde, 2822 sayılı yasanın 13 ve 14 maddeleri uyarınca yapılan başvuruların 2821 sayılı yasanın 22,25 ve 62. Maddeleri gereğince sendikalar, noterler ve işverenler tarafından yapılan bildirimlere göre değerlendirilip sonuçlandırıldığını, hizmet iş sendikasının 07.10.2008 tarihli yetki başvurusu üzerine, yapılan bildirimlere göre oluşturulan bakanlık bilgisayar kayıtlarının başvuru tarihi itibari ile değerlendirilmesi sonucu 28.10.2008 tarihli yetki yazısında belirtilen sonucun elde edildiğini, iddiaların yerinde olmadığını, davanın reddine karar verilmesi gerektiğini savunmuştur.

Davalı Hizmet iş sendikası vekili cevap dilekçesinde, Çalışma genel müdürlüğünün 28.10.2008 tarihli yazısında Motaş Aş işyerinde 07.10.2008 başvuru tarihi itibari ile 263 işçi çalıştığı ve 160 tanesinin sendika üyesi olduğunun tespit edildiğinin belirtildiğini, davanın haksız olduğunu ve reddine karar verilmesi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, aylık prim bildirelerine göre, davacı şirkete ait işyerinde ağustos 2008 aylık döneminde 1 işçinin işten ayrılıp, 3 işçinin işe alındığı, Eylül 2008 ayında 13 yeni işçinin işe alındığı, işten ayrılan işçi bulunmadığı, Ekim 2008 ayında 4 işçinin işe alındığı, işten çıkan işçi bulunmadığı, sendika üyeliğinden istifa edildiğine ilişkin noter istifa namerlerinin ağustos, eylül ve Ekim ayları arasındaki döneme ait olduğu, davacı şirket personel müdürü Murat Karakaş'ın, sendikal hakların kullanılmasını engellemek yönündeki eylemlerinin sabit görülerek mahkumiyetine karar verildiği, yeni TİS için hazırlıkların başlayacağını bilindiği bir

dönemde, çok sayıda yeni işçi alınmasının iyi niyetli bir davranış olarak nitelendirilemeyeceği dikkate alındığında, 01.09.2008 ve somaki tarihlerde işe alınan 17 işçi yetki tespiti hesabında işyerindeki çalışan işçi sayısına dâhil edilmediği, 07/10/2008 yetki başvuru tarihi itibarı ile davacı şirkete ait işyerlerinde tespite esas işçi sayısının 277, hizmet iş sendikası üyesi işçi sayısının ise 140 olduğu tespit edildiği, yetki başvuru tarihi itibarı ile tespite esas işçi sayısının yandan fazlasının ($277/2+1=140$) davalı hizmet iş sendikası üyesi olduğu, davalı bakanlığın yetki tespitine ilişkin 28.10.2008 tarihli yetki tespit işleminde maddi hatalar bulunmakla birlikte, sonuç itibarı ile davalı sendikanın yetkili olduğunun belirtilmiş olmasına göre işlemin iptalini gerektirir bir yönün bulunmadığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiştir.

Hüküm davacı vekili tarafından, yetki tespiti tarihinde şirkette çalışan işçi sayısının 294 olduğunu, sorunun yetki tespit tarihinden aylar öncesinden işe alınan yeni işçilerin (17 adet) toplam işçi sayısına dâhil edilip edilmeyeceği noktasında toplandığını, Şirketin şehir içi yolcu taşımacılığı yaptığını, personel sayısı, araç sayısı ve taşınan yolcu sayısı sürekli artış gösterdiğini, son 3 ayda işe alınan 17 personelin mutlak bir zorunluluk ve gereklilik nedeniyle işe alındığını, yetki tespitinden kısa bir süre önce işe alınan işçiler kavramından anlaşılması gerekenin son 2-3 ay olmayıp, yapılan işin mahiyeti gereği en çok 1-3 gün olması gerektiğini, dolayısıyla sendikanın yeterli çoğunluğa sahip olmadığını, her yıl ortalama 10-12 araç alımı yapıp bu araçlarla ulaşım hizmeti sunan şirketin aynı anda Personel alımı da yapmasının işin gereği olduğunu, ayrıca şirket Genel Müdürünün Sendikal hakları kullanılmasının engellenmesi suçu yerel mahkeme tarafından kabul edilmiş olmasına rağmen dosyanın temyiz aşamasında olduğu henüz kesinleşmediği gerekçesi ile temyiz edilmiştir.

Dava olumlu yetki tespitinin iptaline ilişkindir.

2822 sayılı Yasanın 15. maddesi gereği açılan yetki tespitine itiraz davaları kamu düzeni ile ilgili olduğundan mahkemece delillerin yargılamanın tüm safhalarında kendiliğinden toplanması ve değerlendirilmesi gerekir. Çoğunluk tespit tarihine yakın zamanda işyerinde çalışan işçi sayısındaki değişiklikler muvazaa olgusunun varlığını akla getirmektedir. Muvazaa hakkı ortadan kaldırılan bir sebep olduğu için işveren tarafından salt sendikanın yetkisini etkisiz bırakmak için muvazaalı şekilde işçi alınıp, işten çıkartılmadığının, işçilerin sendika üyeliklerinden istifaya zorlanıp zorlanmadığının mahkemece kendiliğinden nazara alınıp irdelenmesi gerekir.

Muvazaa iddiası olan işçiler ile ilgili getirilen SGK bordrolarında bu işçiler kayden çalışıyor gözükseler de, muvazaa ya yönelik mahkeme incelemesi yeterli değildir. Bu nedenle başvuru tarihinden kısa bir süre önce işçi alınmasının nedenlerinin araştırılması ve gerektiğinde işyerinde sigortalı çalıştıkları bildirilen

işçilerin başvuru tarihi ve soması itibarıyla işyerinde fiilen çalışıp çalışmadıkları konusunda tanıkların dinlenilmesi gerekir. Ayrıca Ağustos, Eylül, Ekim 2008 aylarında gerçekleşen sendika üyeliklerinden istifalar konusunda da yeterli araştırma yapılmalıdır.

Kısacası davacı işverenin başvuru tarihinden kısa bir süre önce işe aldığı işçiler ile yetki sürecinde yapmış olduğu diğer işlemlerin davalı sendikanın tespiti konu işyerinde yasal çoğunluğunu bertaraf etmeye yönelik olup, olmadığı araştırılıp incelendikten sonra ortaya çıkacak sonuca göre karar verilmesi gerekir iken eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmektedir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 05.10.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.